

Člověk a krajina

Třebíč, Galerie Malovaný dům, 5. 9. – 9. 11.

Galerie Malovaný dům v Třebíči vystavuje autorské výběry z tvorby sochařky a keramičky Šárky Radové a grafika Františka Hodonského.

V působivém renesančním interiéru patří expozice za poslední léta k nejzřetelněji zrcadlícím postulatů estetiky moderního umění, jak byly pojímány a vyzvedávány před nástupem nových medií a tzv. interaktivního umění. Charakteristickým znakem uvedených děl Šárky Radové (1949) je grotesknost a spocívá v převaze práce z porcelánu. Její lidé jsou ti, jimž je nejlépe v bezpečném davu, který nedopusť odhalení nepekých vlastností jednotlivce, a ti, kteří šplhají po zádech druhých do „bezkoněných“ výšek sobeckých tužeb po privilegiích hodnotách. Obsahová groteska je autorkou formovaná z nadhledu, z pozice přiznání k lidské bytosti, je laskavá. A z hlediska anatomie je v bezmála přesném anatomickém modelování, a z aspektu barvy v bílé, či černé, což zvyšuje poukaz na obsahové vyúsňení.

František Hodonský (1945) napsal v roce 2008, že dřevotěz posunul jeho možnosti zivárnění nad malbu, do nečekaného prostoru plného tajemství a napětí z pře-

krývání nekonečných vrstev intuíce a podvědomí. Námětově převládají listy, jejichž předmětný původ je na březích lužního lesa okolo soutoku Moravy a Dyje. Prvotní je plenerová kresba pastelem. Definitivní list je plně autorský. Hodonský tiskne něčím, postupovou metodou vázanou na fáze věžání (sekání) matrice dle barevného plánu. Originální dílo je sdružením umělova kontaktu s živým motivem (ve výsledné práci fakticky neviditelným) a výrazem ryzi subjektivity tzv. vnitřního modelu. Ten má pojmenovatelnou hodnotu grafickou, barevnou a obsahově souhrnnou, tvůrčím procesem již odpoutanou od prvotního motivu. Specifickým artefaktem, jejichž charakter již vězí v prostoru polychromovaného závěsného reliéfu, jsou Hodonského matrice k dřevotězům.

Výstava má i druhý rozměr přibliživost. Ten, řekl bych, je tu jaksi mimo programový nárt. Jde o vinnalejný protiklad bytí soudobého člověka a krajiny. Lidé, jak je prezentuje Šárka Radová, jsou ve svém jádru těmi, kteří krajiny obecně, ne pouze tě, již představuje František Hodonský, spíše škodí. Čím je tento protiklad přitažlivý? Umocněním grotesknosti. Tím, že se ne-

Zleva na zdi František Hodonský, Autoportrét - ve vodních rostlinách, 2002, Zahradka, 2000, Vodní architektura, 1996, Pocta Monetovi, 2002, Torzo, 1997, dřevoryt, papír, 70 x 100 cm (5x); na zemi Šárka Radová, zleva Piknik, 2005, mixed media, porcelán, vína, sklo, 20 x 100 x 150 cm, Částice, 2010, kamenina, porcelán, 15 x 60 x 150 cm, 12 částí (každá 70 x 20 x 15 cm). Foto archiv autorky

jedná o sociologickou tezi, nýbrž o přiblížení dvou vrstev současného umění.

V katalogu autorské výstavy v Ostravě v roce 2005 Šárka Radová píše: „Poslední dobou mi připadá, že snad stojíme na křižovatce dvou, či několika proudů umění vzájemně si nesrozumitelných, nebo dokonce se potírajících.“ Dnes nelze, než konstatovat,

že mínění Radové lezy doznalo silnější zviditelnění kontur i obsahu. Myslená křižovatka je rozcestím mnoha proudů, mezi nimiž není žádného strozumění. Ze stanovisek návštěvníků výstav, jimž říkáme milovníci umění, nebo vytvářaná veřejnost, to má dva možné důsledky: Ti přímnutí k tradičním vytvářeným projevům s akceptováním ne-

rozličenějších osobitých odchylek si zoutfají, že umění pokrácuje na své cestě k zánku. A ti vznášející každým novým experimentem se snahou posunout dopředu podobu výtvárné (i jiné) lidské dovednosti, jášají ve věře, že „změněn je svět“. Kdo má pravdu...?

Jan Dočekal